

Učiteljstvo žaluje za Viteškim kraljem

ODBOR GORNJEGRAJSKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA

je imel žalno sejo za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem dne 17. oktobra na Rečici.

Tov. predsednik se je v svojem govoru spominjal velikega pokojnika kot junaka, državnika in našega vzornega učitelja. Navzoči odborniki so počastili spomin kralja - junaka z enominutnim molkom in trikratnim »Slava«. Obenem so odborniki manifestirali svojo neomejeno vdanost Nj. Vel. kralju Petru II.

S seje so bile odposlane sledeče brzojavke:

Nj. Vel. kralju Petru II. — Beograd. Ob bridki izgubi Vašega Junaškega Očeta izreka sresko učiteljsko društvo za srez Gornji grad najgloblje sožalje ter prosi Vaše Veličanstvo, da sprejmete izraze naše vdanosti.

Nj. Vel. kraljici Mariji — Beograd. Gornjegrajsko sresko učiteljsko društvo izreka ob priliki smrti zvišenega soproga in našega Velikega Učitelja najgloblje sožalje.

Nj. Vis. princu Pavlu — Beograd. Učiteljsko društvo za srez Gornji grad izreka ob priliki smrti kralja Zedinitelja svoje najiskrenejše sožalje.

Pri požrebu v Beogradu je zastopal društvo tov. Petrač iz Gorice.

UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBOR MESTO

je imelo v torek dne 16. okt. 1934. ob 16. uri na I. dekl. narodni šoli žalno sejo. Pred lepo s cveticami okrašeno in s čimno ogrnjeno kraljevo sliko, pred katero so gorele sveče je izpregovoril predsednik tov. Hočevar:

»Umrl je kralj!« Ta žalostna vest je prešinila vsakega Jugoslavana. Ne, ni umrl, padel je, kakor padejo junaki, kadar izpolnijo najvišji ukaz domovine. On, ki nam je bil vedno prvi med prvimi, je s svojim vzglednim življenjem kazal nam vsem pot življenja, in zaključil svojo življenjsko pot darujoč na oltar domovine svoje življenje. Zdi se mi, kakor bi nam hotel reči: »Hotel sem, da narod živi v svobodi, zato sem rad dal življenje za svojo Jugoslavijo, da bi bil vam vsem v vzor, kako je za domovino živeti, trpeti in umreti.« Da, živeti! Vse njegovo življenje je bilo posvečeno domovini, posvečeno je bilo nam Jugoslavom, ki smo tisoč let živeli v suženstvu, nam je hotel pripraviti boljše bodočnost.

Učitelji smo izgubili z njim svojega največjega podpornika v vseh prosvetnih zadevah. Lahko trdimo, da bi našo jugoslovansko šolstvo ne napredovalo tako naglo ne tako dobro, da nismo imeli na najvišjem mestu svojega dobrega zaščitnika, ki je delal v naš prid in prid jugoslovanske šole. Še več, v nas je videl svoje sodelavce pri graditvi Jugoslavije. V nas je stavil svoje nade, ki smo vzgojitelji naše mladine, našega novega resnično jugoslovanskega pokolenja. Njegove poslednje besede: Čuvajte mi Jugoslavijo!, ki so bile namenjene vsemu jugoslovanskemu narodu, veljajo posebno nam. Zdi se mi, kakor da bi hotel reči: Čuvajte mi mladino!, vzgojite jo v pravem jugoslovanskem duhu, da bo poslednji državljan tudi Jugoslovian.

Obljubljam, da hočemo po vzgledu velikega in blagopokojnega našega kralja Aleksandra I. Zedinitelja delati, kakor nam je sporočil v svoji oporoki. Njemu, velikemu kralju kličemo: »Slava!«

Na maršalat dvora smo poslali sledečo brzojavko: Potrti vsled smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra kličemo: »Slava kralju Aleksandra I. Ujedinitelju«. Živel kralj Peter II. in dom Karadorđević! Prosimo, da sporočite izraze bolesti in vdanosti na najvišjem mestu.

Učiteljsko društvo je zastopal pri pogrebu Nj. Vel. kralja predsednik tov. Hočevar.

OBMEJNO UČITELJSKO

Ranjeni v svojem ponosu, potrti v svojih srcih in osupljeni v svojem človečanskem čuvstvanju, smo obsojeni, doživeti najhujši udarec: nenadomestljivo, po zločinskem prokletstvu nam prizadeto ugrabitev naše Najdražje Nado, Upanje in Ljubav, izgubo našega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. — S temi besedami je ob priliki zaprisege šolskih upraviteljev sreza Maribor levi breg v sobi sreskega načelstva 16. t. m. otvoril ob navzočnosti tovarišev upraviteljev žalno sejo za odbor sreskega uč. društva Maribor levi breg društveni predsednik tovariš Vauda Mirko. Med drugim je dalje izjavil: Jugoslovanski prosvetni delavci vsepovsod, prav posebej še tukaj ob meji, strnjeni z našim obmejnim narodom, stojimo v zboru! V nas je bila, je in bo ostala: pripravljenost na vse! V domoljubni pobožnosti ponavljamo pismo Velikega Pokojnika, našega Najdražjega Učitelja, naslovljeno 20. VIII. 1931. na jugoslovansko učiteljstvo! V sebi in med narod bomo nosili, vršili in dovršili Njegovo zadnje povelje: Čuvati hočemo Jugoslavijo!, da bomo vredni te Njegove velike oporoče, da bomo ob vsakem trenutku svoji vesti in vsakomur za časa življenja, po življenju pa Njemu — Velikem Oporočitelju ter naši zgodovini zamogli postaviti se na mirnovestni in častni odgovor! Zresnjeni in pretreseni po tem usodnem udarcu se kot neboljnih otroci izgubljenega, večnoslavnega Očeta stiskamo tesneje v novi, prerajeni slogi in miru in kličemo: Neminjiva slava in čast Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju! (3kratni kliči: slava!) V neomajni zvestobi in vdanosti pa, zaklinjajoč svojo pripravljenost na vse, povzdigamo svoja srca in vse svoje sile v klicu: Živel Nj. Vel. kralj Peter II. (3kratni kliči: Živel!) — Nato so bile sprejete in odposlane te-le brzojavke: 1. Njegovemu Vis. knezu Pavlu, Beograd: Obmejno učiteljstvo sreza Maribor levi breg obkokuje nenadomestljivo izgubo svojega viteškega Voditelja!

2. Njenemu Vel. kraljici Mariji, Beograd: Obmejno učiteljstvo sreza Maribor levi breg obkokuje nenadomestljivo izgubo svojega viteškega Voditelja!

3. Njegovemu Vel. kralju Petru II., Beograd: Obmejno učiteljstvo sreza Maribor levi breg izraža svoje srčno sožalje nad izgubo Vašega in našega viteškega Očeta ter neomajno zvestobo kralju Petru II. z sveto oporoko njegovega junaškega očeta: Čuvamo Jugoslavijo!

ODBOR SRESKEGA DRUŠTVA JUU V BREZICAH

je imel žalno sejo za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem v sredo 17. oktobra 1934. v Brezicah. Tov. podpredsednik Jakopec je v globoko občutenem govoru orisal delo velikega kralja, junaka in mučenika kot prijatelja, učitelja, vodnika in vzornika našega stanu. — Ze preje so bile odposlane sožalne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vel. kraljici, Nj. Vis. knezu Pavlu.

Na pogrebni svečanosti v Beogradu je društvo zastopal tov. predsednik.

JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠMARJE PRI JELSAH

je imelo komemorativni sestanek svojega članstva dne 25. t. m. v Rogoški Slatini. V turobno in vendar veličastno dekoriranem razredu se je zbralo vse učiteljstvo obeh sodnih okrajev. Predsednik društva tov. Verk je v svojem žalnem govoru slavil delo blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja kot zedinitelja jugoslovanskih pokrajin, jugoslovanskih duš in jugoslovanskih src.

Društvo je odposlalo takoj po tragičnem dogodku sledeče brzojavke:

Njegovemu Veličanstvu Petru II. kralju Jugoslavije

Beograd.

Sresko društvo Šmarje pri Jelšah Jugoslovanskega učiteljskega združenja globoko pretreseno ob smrti Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja prosi Vaše Veličanstvo, da blagovoli sprejeti izraze naše globoke vdanosti in neomajne vernosti.

Maršalatu dvora sta bili odposlani dve sožalni brzojavki.

SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZA ČRNOMELJ-METLIKA

je imelo 22. t. m. ob 1. uri popoldne v Črnomlju žalno sejo za tragično preminulim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem.

V kratkih besedah je podpredsednik očrtal delo Velikega blagopokojnika za dobrobit naše mlade a trdne Jugoslavije. Težka je izguba, ki je zadela narodno učiteljstvo, a mi ne obupamo, ampak zanosno prisegamo neomejno zvestobo Njeg. Vel. kralju Petru II.

Društvo je odposlalo žalne in vdanostne brzojavke na merodajna mesta.

ODBOR SRESKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA MURSKA SOBOTA

je imel dne 13. t. m. žalno sejo za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Na seji je imel tov. Štubelj govor o življenju in delu blagopokojnega kralja.

Na pogrebu je zastopal društvo tovariš Kramberger Joško.

JUU — SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG.

Društveni, upravni in nadzorni odbor je imel dne 16. X. 1934. žalno sejo povodom

smrti Nj. Vel. Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Odposlal se brzojavke: Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vel. kraljici Mariji in Nj. Vis. princu Pavlu.

JUU — SRESKO DRUŠTVO DOLNJA LENDAVALA

je imelo žalno sejo za Nj. Vel. Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem 20. oktobra 1934. v Turnišču, kjer je bil zastopan celokovni upravni in nadzorni odbor. Tovariš predsednik Peternel je v svojem žalnem govoru orisal vrline in delo velikega kralja, heroja in viteza za zedinjenje Jugoslavije. Poudarjal je Njegove zasluge za svoj narod, svetovni mir, šolstvo in občo prosveto. Po 5-minutnem molku so vsi navzoči zaklicali trikratni »Slava kralju Aleksandru!«. Končno je predsednik zagotovil ljubezen in vdanost učiteljstva do kralja Petra II. in Kraljevskega doma. Ze preje je tov. predsednik poslal sožalne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vel. kraljici Mariji in Nj. kr. Vis. knezu Pavlu.

ŽALNA SEJA UČITELJSKEGA DOMA V MARIBORU.

Uprava in nadzorstvo Uč. doma je imela v sredo 17. okt. skupno žalno sejo povodom tako tragične smrti našega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Načelnik upravnega odbora tov. Hren je poudarjal zlasti naklonjenost in ljubezen velikega pokojnika do mladine, katero je vsikdar izdatno podpiral z ustanovitvijo dijaških domov, z ustanovitvami itd. Tudi Uč. dom stremi za istimi cilji in jih uresničuje po svojih skromnih močeh. — Po seji je zastopstvo vpisalo svoje sožalje v knjigo pri sreskem načelstvu.

Kuratorij doma pa se je spominjal tega strašnega dogodka v seji dne 23. t. m. Predsednica tov. Anka Mešičkova je dala duška svojemu in polnoštevilno zbranim ogorčenju nad tem gnusnim činom. Kri kralja mučenika je nas še tesneje združila in ravno ti tragični dnevi so vsemu svetu pokazali in dokazali, kako edini smo si in zaradi tega, tudi močni. Slava Velikemu pokojniku! Njegovemu sinu mlademu kralju Petru II. pa neomajano zvestobo, ki zamore doprinesti vse človeške žrtve!

Splošne vesti

— Doprsni slika Nj. Vel. kralja Petra II. v sokolskem kroju. Izdelana v bakrotisku, velikost 50x70 cm, po originalu dvornega fotografa Ronaya v Beogradu. Slika je umetniško dovršena. Priporočamo jo vsem šolam, sokolskim društvom ter državnim uradom in privatnikom. Cena je Din 60.—. Naročila sprejema »Knjižarna Učiteljske tiskarne« v Ljubljani, Franciškanska ulica 6 in podružnica Maribor, Tyrševa cesta 44.

— Sekcija Pomladka Jadranske straže v Ljubljani obvešča vse bratske Pomladke da se je na žalni seji za blagopokojnim vladarjem socialni fond Jadranske straže preimenoval v »Mladinski sklad Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja« ter da je Oblastni odbor JS v Ljubljani ob tej priliki prispeval v sklad Din 50.000. Ker je Oblastni odbor JS izdal v korist tega sklada razglednice Nj. Vel. Viteškega kralja ter razglednice pokrovitelja JS mladega kralja Nj. Vel. Petra II., ki so jih Pomladki že razpečavali, naj to store sedaj s podvojenjo silo! — Te dni prejmejo vsi bratski Pomladki žalne trake v počastitev spomina nesmrtnega Kralja. Poverjenstva PJS se naprošajo, da bodo vsi člani PJS po možnosti nosili te trake, ki jim je cena Din 2.— ter je eventualni čisti dobiček namenjen gori imenovanemu »Mladinskemu skladu«.

Pozivajo se vsi bratski Pomladki, naj se v izvrševanju velike oporoče nesmrtnega Pokojnika še bolj oklenejo svoje nacionalne pomorske organizacije ter v delu za napredek Jadrana skrbje za procvit domovine! Pridobivajo naj se novi člani, vsakdo naj vstopi v sveto vojsko čuvarjev Jadrana in po njem čuvarjev Jugoslavije!

— Opozorjamo na mali oglas »Osnova aritmetike«.

— Pomladek Rdečega križa. Važno pojasnilo. Po čl. 18. pravilnika pripada od vplačane članarine 25% Glavnemu odboru, 25% banovinskemu odboru in 50% občinskemu odboru, sekciji Pomladka v dotičnem kraju. Ker je ta določba velika ovira napredku in razvoju Pomladka Rdečega križa na posameznih šolah, članarina pa edini dohodek marsikaterega šolskega odbora, je seja sekcije Pomladka pri banovinskem odboru društva Rdečega križa v Ljubljani dne 26. okt. t. l. soglasno sklenila, da obdrže šolski odbori 50% članarine za svojo uporabo. O višini nabrane članarine naj samo obveste dotični občinski odbori sekcije Pomladka, da se to pravilno izvede v blagajniški knjigi. Članarina se sme uporabiti itak samo za namene in potrebe Pomladka. S tem sklepom, tako vsaj upa sekcija, je odstranjena ovira, ki so jo mnoge šole navajale, da ne morejo ustanoviti

Konečnik Ciril:

Jugoslovansko učiteljstvo za kulturno-glasbeni napredek med svojim narodom

(Glasbeni učiteljski tečaj v Beogradu.)

V minulih počitnicah se je vršil v Beogradu »Muzički učiteljski tečaj«. Razpisal ga je oblastni odbor Rdečega križa v Beogradu na osnovi odobrenja g. ministra prosvete O. N. br. 23825 z dne 15. maja 1934.

Tečaj je predstavljal novost v delovanju društva Rdečega križa. Cilj tečaja je bil usposobiti učitelje in učiteljice narodnih šol, ki že imajo izvesno glasbeno znanje, v dobre zborovodje in dirigente, ki bi naj z namenom, da dvignejo bogati zaklad naše narodne muzikalne kulture, ustanovili širom domovine pevske zbere in to predvsem mladinske pevske zbere, iz katerih naj zrastejo pozneje pravi narodni pevski zbori.

Potreba po sličnem glasbenem tečaju se je med jugoslovanskim učiteljstvom že čutila leta in leta. Saj smo pa tudi od osvobojenja do danes imeli še le en večji glasbeni tečaj, ki je imel slične cilje in naloge. Bil je to enoletni pevski tečaj, ki se je vršil leta 1927. istotako v Beogradu. Kolikor mi je znano, še njega udeleženci prav s pridom udeležujejo na glasbenem polju. Mnogi teh tovarišev so že do danes širom domovine ustanovili odlične pevske zbere, zavedajoč se pri tem, da je ljudsko petje važna panoga vseobče narodne in narodove vzgoje. Saj bomo pa tudi le v službi lepe pesmi ustvarjali in dosežali one vzgojne čudeže, ki so narodu in posebej še mladini v današnjih materialističnih časih tako zelo potrebni. V vsej vzgoji ne

bomo uspeli, če bomo iz vidika puščali njene osnovne elemente. Petje in pesem. V pesmi je skrita vzgojna moč. Vsi veliki ljudje so nam znali to povedati. Tudi vsakdanje življenje nam je zgovorna priča o neodoljivem vplivu pesmi na naše razpoloženje. Vesela pesem, poskočnica, koračnica, kako nas vznemirja, kako nas podžre in kako nas navdušiti za vse lepo in dobro. V hipu so težave vsakdanjega življenja pozabljene in še tako hladno človeško srce se raztaja ob sladkih zvokih mile pesmi. In pesem žalostinka ali ne bo ona — tovariš, tovarišica — naju zadnji pozdrav in solza...

Da, res so najvišja čuvstva ona čuvstva, ki jih z našo pripravitelj v nas lepa pesem. Ona je božji dar. In če bomo znali z razumevanjem gojiti med narodom našo pesem, mnogo smo dodali nedograjeni stavbi. Za vsak kamen nam bo narod hvaležen. Pa da tu niti ne govorim o razredu in o učencih, ki v hipu zažive novo življenje, zažive v svoj svet, ko jih pozovemo in jim je dovoljeno, da se s pesmijo v najvišjem pomenu besede »vsi izgovore«.

Slovinci že od narave radi pojemo in je našemu ušesu v tem raznolikem slovenskem svetu najodstopnejša naša slovenska narodna pesem. Res je pa tudi, da se od te pesmi navodnega mišljenja in tradicionalnega duha vedno bolj odtujujemo. Ni kriv temu, kakor se zatrjuje vedno, tuj radio in hreščete gramofonske plošče, krivi smo temu sami, ki smo dopuščali, da so naše narodno uho prenapolnili tuji šlagerji, mesto da bi zlasti z najintenzivnejšim mladinskim petjem v mlada dojemljiva otroška srca vcepjali mnoge naše narodne popevke, ki bi naj tej mladini postale edinstvena last — kot naš narodni šlagerji. — Tuja primes tudi po izstopu učenec iz šole v tem primeru v njih ne bi in ne bo našla svoje mesto.

Naj nam zato ne bo dovolj, ko nam je tudi zakonodajalec predpisal v novih učnih načrtih tako za osnovno kakor za višjo narodno šolo našo narodno pesem, temveč nam to tudi narekuje še naš najgloblji vzgojiteljski čut, da posplošimo zopet le našo narodno pesem, to naše pristno narodno blago, Mišlim, da leži na vsem jugoslovanskem učiteljstvu odgovornost, našemu čuvstvenemu narodu pred tem sodobnim svetovnim hrupom očuvati njegovo svetinjo, njegovo narodno umetnost. In kako visoko zna naš preprost človek ceniti ta nebeški dar prave umetnosti. Dajmo zato narodu s pomočjo naše pesmi pravo narodno vzgojo za njegov blagor!

S pesmijo pa ne bomo le zbužali in krepiili v mladini patriotskih in estetičnih čuvstev, nego ji bomo že s pesmijo samo dali mnogo od vseobče umstvene izobrazbe in srčne omike. Naj bo vsebina pesmi še tako preprosta, otroku jo je treba pojasniti. Težje pesmi, posebno one, ki so prepajene z narodnimi motivi, z bogato vsebino narodne duše, pa so potrebne temeljitejše razlage.

Ker izbiramo pesmi iz celokupne vzgoje in pouka, predvsem iz skupine tako zvanih nacionalnih predmetov, ne uporabljamo za razlago pesmi le odmerjene pevske ure, ali celo čas, ko je deca razpoložena za petje, nego tudi čas drugih predmetov. V času teh predmetov pa naj učenci zapojejo tudi že znane pesmi, ki so v zvezi s snovjo teh predmetov. Na ta način doprinesemo tudi s pevskim poukom močan člen k strnitvi verige koncentracijskega pouka.

Vse to pa poudarjam za to, da ponovno podčrtam izredno močan vpliv pesmi in petja na oplemenitenje človeškega srca, pa tudi za vzpodbujanje narodne zavesti, kar je treba pri vsej vzgoji dece in mladine izkoristiti. Bodi nam zato žal vsakega šolskega dne, ako vsaj ene pesmi nismo zapeli.

8!